

AGUSTINA BAZTERRICA

Κάθε σελίδα κι ένα... σοκ

Το τρίτο βιβλίο της εξ Αργεντινής ορμώμενης Αγκουστίνια Μπαστέρρικα, που εκδόθηκε για πρώτη φορά το 2017, κυκλοφορεί και στη χώρα μας με τίτλο «Εξάισιο πτώμα» (εκδόσεις Πατάκη, σελίδες 265, σε μετάφραση Χριστίνας Θεοδωροπούλου) και όπως δείχνουν τα πράγματα τηρεί όλες τις προδιαγραφές για να προκαλέσει ένα αναγνώστικό σοκ...

Η Μπαστέρρικα αρπάζει από το λαϊκό τον αναγνώστη και τον πετάει σε ένα λάκκο με φίδια, εκεί από όπου, όσο κι αν προσπαθεί ο έρμος, δεν υπάρχει διαφυγή. Αν ένας από τους στόχους της είναι να προκαλέσει σοκ από την πρώτη στιγμή, σίγουρα τον έχει πετύχει...

Όλα ξεκινούν με την εμφάνιση ενός θανατηφόρου ιού που προσβάλλει τα ζώα... Από θηρία μέχρι κατοικίδια, όλα τα ζώα πρέπει να εξοντωθούν συστηματικά και το κρέας τους δεν μπορεί να καταναλωθεί. Ο κόσμος, όπως τον γνωρίζαμε, μεταβάλλεται οριστικά κι αμετάκλητα, καθώς οι κυβερνήσεις των χωρών, για να αντιμετωπίσουν αυτή την κατάσταση, αναγκάζονται να προχωρήσουν σε μια δραστηριότητα και δραματική απόφαση...

Τουτέστιν, να νομιμοποιήσουν την εκτροφή, την αναπαραγωγή, τη σφαγή και την επεξεργασία του ανθρώπινου κρέατος με τελικό στόχο την κατανάλωσή του από ανθρώπους. Το τραγικό αποτέλεσμα είναι η κυριαρχία του κανιβαλισμού και ο διαχωρισμός της κοινωνίας σε δύο τάξεις... Αυτούς που έχουν τη δυνατότητα να τρώνε και στους άλλους που προορίζονται για να τρώγονται...

Ο κεντρικός ήρωας, ο Μάρκος Τέχο, είναι το δεξί χέρι του βιομηχανού Κριγκ. Υπεύθυνος για οποιοδήποτε σημαντικό θέμα προκύπτει στη διαδικασία παραγωγής στη μεγαλύτερη και πιο σοβαρή εταιρεία προϊόντων ανθρώπινου κρέατος. Ένας αιγιματικός και μοναχικός γραφειοκράτης, που φαίνεται να λειτουργεί χωρίς συναίσθημα, απλώς παρατηρητής των γεγονότων που συμβαίνουν γύρω του.

Η απώλεια του γιου του

Μετά το θάνατο του μικρού γιου τους, η γυναίκα του τον εγκαταλείπει, για να περάσει λίγο χρόνο με τη μητέρα της, υποφέροντας από το βάρος μιας μάλλον φυσιολογικής κατάθλιψης από την απώλεια του γιου.

Ο Τέχο, για να αντιμετωπίσει την απειλή της δικής του ψυχολογικής κατάρρευσης, κλείνεται στον εαυτό του και περιορίζεται στο ρόλο του παρατηρητή όχι μόνο της αποτρόπαιης κοινωνίας όπου έχει εγκλωβιστεί, αλλά και της ίδιας της ζωής του. Μένει μόνος και παλεύει απεγνωσμένα να διαχειριστεί την απώλεια του γιου του, την απομάκρυνση της γυναίκας του και την κατάσταση του ασθενούς πατέρα του, που φλερτάρει επικίνδυνα με το θάνατο.

Ο Τέχο έρχεται σε επαφή με όλους τους σημαντικούς παράγοντες που συνεργάζονται με οποιονδήποτε τρόπο με τη βιομηχανία Κριγκ. Είτε

Η Αγκουστίνια Μπαστέρρικα υπογράφει το «Εξάισιο πτώμα», που εκδόθηκε για πρώτη φορά το 2017 και κυκλοφορεί από τις εκδόσεις Πατάκη.

Ζοφερή ατμόσφαιρα χωρίς ελπίδα

ΤΟ «ΕΞΑΙΣΙΟ ΠΤΩΜΑ» αποτελεί τελικά μια ανελέητη και ανατριχιαστική δυστοπία, άκρως απάνθρωπη, αλλά και λίαν διεισδυτική, τόσο αλληγορική αλλά πιθανό και όχι πολύ μακριά από τα όρια της ρεαλιστικής εικόνας μιας κοινωνίας που πιθανόν να μη βρίσκεται τόσο μακριά, εκεί όπου η σκληρότητα στον αγώνα για την επιβίωση ανάμεσα στα ανθρώπινα πλάσματα ξεπερνάει κάθε όριο της φαντασίας.

Ζοφερή, απάνθρωπα αποκρουστική ατμόσφαιρα, έλλειψη οποιασδήποτε ενσυναίσθησης δημιουργούν ένα ασφυκτικό πλαίσιο, που μέσα του κινείται σαν τραγική φιγούρα ο ήρωας, κλεισμένος στον εαυτό του, χωρίς διέξοδο κι ελπίδα, ταλαντευόμενος ανάμεσα στη ζωή και το θάνατο...

Μέχρι που η μοίρα του στέλνει την προς κατανάλωση «θηλυκιά» και η ζωή του αρχίζει να

πάρνει κάποιο νόημα με δραματικό αποτέλεσμα και μια απρόσμενη ανατροπή (εδώ κάπου η πλοκή θυμίζει το ανεπανάληπτο αριστούργημα του Yevgeny Zamiatin «Εμείς», γραμμένο το 1920-21, που πρωτοκυκλοφόρησε στη χώρα μας από τις εκδόσεις ΠΛΕΘΡΟΝ και επανακυκλοφόρησε από τις εκδόσεις ΕΡΜΑ το 2022).

Απόλυτα συνεπής με το πνεύμα του βιβλίου η μετάφραση της Χριστίνας Θεοδωροπούλου.

πρόκειται για προμηθευτές είτε για πελάτες. Κάποια στιγμή θα επισκεφθεί τον Ούρλετ, έναν επιχειρηματία με ρομαντική καταγωγή, ο οποίος έχει αναπτύξει έναν κυνηγότοπο, ένα χώρο όπου οι πλούσιοι προσκεκλημένοι του κυνηγούν ως ζωντανά θηράματα ανθρώπους, που τους κατασπαράζουν ζωντανούς.

Και στην επιστροφή του θα γίνει μάρτυρας ενός άλλου συγκλονιστικού περιστατικού, όταν ένα φορτηγό που μεταφέρει ανθρώπους για να επεξεργαστεί το κρέας τους στη βιομηχανία Κριγκ ανατρέπεται και δέχεται την ανελέητη επίθεση των Πτωματοφάγων, που τους κατασπαράζουν ζωντανούς.

Οι Πτωματοφάγοι είναι μια κίστα περιθωριακών, που ουσιαστικά ζουν εκτός κοινωνίας και καταναλώνουν οποιαδήποτε ποσότητα κρέατος δεν πληροί τις προδιαγραφές να προωθηθεί στην επίσημη αγορά κρέατος.

Το σημείο που θα λειτουργήσει σαν καταλύτης και θα ανατρέψει όλα τα δεδομένα είναι η ημέρα που ο Τέχο

Ο διαχωρισμός της κοινωνίας σε αυτούς που τρώνε και σε αυτούς που... τρώγονται, στο επίκεντρο του βιβλίου «Εξάισιο πτώμα»

θα δεχτεί ως φιλοφρόνηση από έναν προμηθευτή ένα ιδιαίτερο δώρο... Μία γυναίκα που εκτρέφεται ως θήραμα με σκοπό να καταλήξει στην αγορά του κρέατος. Ο προμηθευτής του προτείνει να την κρατήσει και να τη χρησιμοποιήσει για όποιο σκοπό θέλει... Για εκτροφή, για προσωπική κατανάλωση, οτιδήποτε. Όμως ο Τέχο είναι σε

εξαιρετικά ευάλωτη κατάσταση, καθώς κατατράχεται σε έντονο βαθμό από τους προσωπικούς του δαίμονες. Και η «θηλυκιά», η Γιασεμί όπως την ονομάζει, είναι ό,τι πιο κοντινό σε ανθρώπινη παρουσία έχει νιώσει εδώ και πολύ πολύ καιρό...

Υπόγεια ποιητικότητα

Η Μπαστέρρικα γράφει με έναν σύνθετο τρόπο γραφής, που συνδυάζει την αναγκαία σκληρότητα του λόγου με μια υπόγεια ποιητικότητα. Απλό, λιτό, αλλά συνάμα και λογοτεχνικό ύφος, ιδιαίτερα στις στιγμές βαθιάς ονειροπόλησης του κεντρικού ήρωα και στην ανάδυση αναμνήσεων από την παιδική ηλικία και τις στιγμές με τον πατέρα του.

Είναι ακριβώς εκείνες οι στιγμές που τον βοηθούν να επιστρέψει στο παρελθόν και να κατορθώσει να ξεφύγει από τον «εφιαλτικό καινούργιο κόσμο», εκεί όπου ο κανιβαλισμός αποτελεί νόμο και βάση της σύγχρονης κοινωνίας, και να επανασυνδεθεί με τον «υπέροχο παλιό κόσμο», εκεί

όπου υπήρχαν αγάπη, ενσυναίσθηση και κοινωνική αλληλεγγύη. Εκεί που τον γυρίζουν οι, απαγορευμένες για από το καθεστώς, φωνές των πουλιών. Εκεί, στα απομεινάρια του ζωολογικού κήπου που συνήθιζε να επισκέπτεται με τον πατέρα του.

Η συγγραφέας εισβάλλει στα άδυτα των ζοφερών μηχανισμών μιας δυστοπικής κανιβαλικής κοινωνίας, που περιγράφει με σκληρό, βίαιο, κάποιες στιγμές και αποτρόπαιο τρόπο.

Εικόνες φρικιαστικές, αλλά ταυτόχρονα συναρπαστικές, ανατριχιαστικές πράξεις χωρίς το παραμικρό ψήγμα ή έστω υποψία κοινωνικής ευαισθησίας συνθέτουν έναν σοκαριστικό σκοτεινό πίνακα, που μοιάζει τρομακτική αλληγορία της σύγχρονης κοινωνίας. Μιας κοινωνίας όπου τα οποιαδήποτε όρια της ηθικής καταρρίπτονται ανεδείχαστα το ένα μετά το άλλο και αυτά που κάποτε θεωρούνταν αδιανόητα φτάνουν στο σημείο να αποτελούν πρακτική της σύγχρονης καθημερινής ζωής. ■

Γρηγόρης Αζαριόπουλος